

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

bakalářské kombinované studium
2012 – 2016

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Filip Petržilka

Živnostenské úřady, jejich soustava a působnost

Praha 2016

**Vedoucí bakalářské práce:
PaedDr. Slavomír Novotný Ph.D.**

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part time) Studies
2012 - 2016

BACHELOR THESIS

Filip Petržilka

Business trade offices, their system and authorisation

Prague 2016

**The Bachelor Thesis Work Supervisor:
PaedDr. Slavomir Novotny Ph.D.**

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V..... dne *Jméno autora*.....

Poděkování

Chtěl bych tímto poděkovat PaedDr. Slavomíru Novotnému Ph.D., mému vedoucímu práce za odborné rady a odborné vedení při tvorbě této práce.

Anotace

Bakalářská práce má za úkol objasnit strukturu živnostenských úřadů a jejich celkovou charakteristiku spolu s právní úpravou živnostenského podnikání. Podstatou práce je pochopení a osvětlení postavení živnostenských úřadů spolu s jejich kontrolami a sankcemi. Na závěr je detailně popsána právní úprava živnostenského podnikání a živnostenský rejstřík, který je nedílnou součástí práce.

Klíčové pojmy

kontaktní místa veřejné správy, kontroly a sankce živnostenských úřadů, oznamovací povinnost, podmínky a překážky provozování živnosti, právní úprava živnostenského podnikání, soustava živnostenských úřadů, živnostenský rejstřík

Annotation

The Bachelor thesis is dedicated to explain the structure of the business trade authorities and its general character together with its legislation. The nature of this thesis is to understand and clarify the status of the business trade authorities including its audits (inspections) and sanctions. In conclusion it is described in details the business trade legislation and its register that is an integral part of the thesis.

Key words

audit and sanctions of the business trade authorities, business trade administration contact offices, business trade authorities system, business trade legislation, notification duty, business trade register, conditions and obstructions for business trade operation,

ÚVOD	8
1 CHARAKTERISTIKA ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU	10
1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ A JEJÍ ZMĚNY	11
1.2 HISTORICKÝ VÝVOJ ŽIVNOSTENSKÉHO PRÁVA A ÚŘADU	12
1.2.1 Úprava živnostenského podnikání po roce 1989.....	13
1.2.2 Legislativa živnostenského podnikání	14
2 SOUSTAVA ŽIVNOSTENSKÝCH ÚŘADŮ.....	16
2.1 OBECNÍ ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD	17
2.2 KRAJSKÝ ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD	18
2.3 ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD ČESKÉ REPUBLIKY	18
2.4 OZNAMOVACÍ POVINNOST ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU	19
2.5 POVINNOSTI PODNIKATELE	20
3 PŮSOBNOST ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU	22
3.1 POSTAVENÍ ŽIVNOSTENSKÝCH ÚŘADŮ	24
3.1.1 Obecní živnostenský úřad.....	24
3.1.2 Krajský živnostenský úřad	26
3.1.3 Živnostenský úřad České republiky.....	27
3.2 KONTAKTNÍ MÍSTA VEŘEJNÉ SPRÁVY	28
3.3 JEDNÁNÍ PŘED ŽIVNOSTENSKÝM ÚŘADEM	30
4 KONTROLY A SANKCE ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU.....	33
4.1 NEOPRÁVNĚNÉ PODNIKÁNÍ.....	34
4.1.1 Příklady neoprávněného podnikání.....	35
4.2 PORUŠENÍ DALŠÍCH USTANOVENÍ	36
4.3 VÝKON ŽIVNOSTENSKÉ KONTROLY	38
4.3.1 Pravomoci zaměstnanců živnostenského úřadu	39
4.3.2 Povinnosti zaměstnanců živnostenského úřadu.....	39
4.3.3 Protokol o provedení kontroly.....	40
4.4 CHRONOLOGIE POSTUPU PODÁNÍ NÁMITEK.....	41
5 ŽIVNOSTENSKÉ OPRÁVNĚNÍ	44
5.1 PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI	46
5.2 PŘEKÁŽKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI	48
5.3 ŽIVNOSTENSKÝ REJSTŘÍK	49
ZÁVĚR.....	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	57

ÚVOD

Živnostenské podnikání je nutné vnímat jako soustavnou činnost, která je provozována samostatně, na vlastní odpovědnost a vlastním jménem, přičemž účelem je zde dosáhnout zisku, a to za podmínek stanovených zákonem. Živnostenské úřady vykonávají činnosti v rozsahu, který je stanoven zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“), přičemž zároveň také vydávají živnostenská oprávnění fyzickým a právnickým osobám, a to pro živnosti řemeslné, vázané, volné a koncesované. Mezi faktory, které jsou důležité pro rozvoj soukromého podnikání, patří např. rozvrstvení obyvatelstva, hospodářské poměry v jednotlivých státech, historický vývoj státní moci ve státě ale také poloha aj. V České republice byl rozvoj soukromého podnikání pozastaven na určitou dobu v souvislosti s vládou komunistické strany, která toto soukromé podnikání přerušila a nahradila ho socialistickými podniky, které podle určitých pravidel fungovaly z centrálně řízeného hospodářství. K opětovnému vzniku soukromého podnikání došlo až po roce 1989, kdy i v současné době již soukromé podnikání opět funguje jako jeden z podstatných pilířů naší ekonomiky. Se změnou ekonomického systému v České republice, kdy došlo k přechodu na tržní hospodářství, byla přijata řada nových právních předpisů, které vytvářely základní předpoklady pro vstup soukromých podnikatelů do hospodářského života a zároveň regulovaly ekonomické vztahy. Především právní úprava soukromého podnikání občanů byla nahrazena živnostenským zákonem a došlo ke sjednocení podmínek pro živnostenské podnikání fyzických a právnických osob.

Velice rozhodující jsou pro právní režim oprávnění k živnostenskému podnikání vztahy veřejnoprávní povahy, jimiž jsou vztahy mezi státem a podnikateli a to jak mezi fyzickými či právnickými osobami. Jsou to především veřejnoprávní vztahy, které jsou uskutečňovány v režimu živnostenské správy, která tuto podnikatelskou činnost určitým způsobem reguluje a zároveň stanovuje určité podmínky pro vznik tohoto oprávnění k podnikatelské činnosti.

Cílem této práce je blíže specifikovat živnostenské úřady, přičemž pozornost je zde zaměřena nejenom na jejich jasné vymezení, ale také na historii těchto úřadů, jejich soustavu a v neposlední řadě také působnost. Všechny informace uvedené v tomto textu jsou čerpány z dostupné literatury a odborných zdrojů, jejichž seznam je uveden na konci bakalářské práce.

V úvodní pasáži této práce se budu věnovat charakteristice živnostenského úřadu, právní úpravou živnostenského podnikání a historickým vývojem živnostenského práva. V části druhé budu rozebírat soustavu živnostenských úřadů a oznamovací povinnost. V části třetí se zaměřím na působnost a postavení živnostenských úřadů, kontaktní místa a jednání před živnostenskými úřady. Část čtvrtá se zabývá kontrolami a sankcemi živnostenských úřadů, neoprávněného podnikání a výkonu živnostenské kontroly. Poslední pátá část je věnována živnostenskému oprávnění, podmínkám a překážkám provozování živnosti a živnostenskému rejstříku.

1 Charakteristika živnostenského úřadu

Živnostenský úřad vykonává činnosti v rozsahu stanoveném zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Vydává živnostenská oprávnění fyzickým i právnickým osobám pro živnosti řemeslné, vázané, koncesované a volné. Je orgánem státní správy v územním a stavebním řízení, týká-li se toto řízení koncesovaných živností, živností ohlašovacích vázaných, živností ohlašovacích řemeslných, živností ohlašovacích volných. Provádí živnostenskou kontrolu a ukládá pokuty za porušení povinností podle živnostenského zákona, vede živnostenský rejstřík v působnosti svého správního obvodu. Provádí dozor nad dodržováním vybraných ustanovení zákona č. 303/1993 Sb., o zrušení státního tabákového monopolu a o opatřeních s tím souvisejících. Provádí dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 8, až 11 a § 14 zák. č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

Živnostenský úřad je nutné vnímat jako centrální registrační místo, kde jsou realizovány veškeré úkony, které je nutné podložit určitými údaji a informacemi, a poté je sdělit odpovědným orgánům státní správy. ¹Úprava živnostenského úřadu je uvedena v zákoně č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živnostenských úřadech“), který tyto úřady definuje následujícím způsobem:

- **obecní živnostenské úřady**, kterými jsou odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, a na území hlavního města Prahy živnostenské odbory úřadů městských částí určených Statutem hlavního města Prahy,
- **krajské živnostenské úřady**, kterými jsou odbory krajských úřadů, a na území hlavního města Prahy živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy,
- a **Živnostenský úřad České republiky**.²

¹ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. Praha: Linde, 2006. s. 9. ISBN 80-7201-632-6.

² Zákon č. 570/1991 Sb. *O živnostenských úřadech*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991.

1.1 Právní úprava živnostenského podnikání a její změny

Ze všeho nejdříve je nutné zmínit základní skutečnost, od které se vše v oblasti živnostenského podnikání odvíjí. Živnostenským úřadům je svěřena státní správa ve věcech živnostenského podnikání. „*Živnostenské úřady tak jsou, povolanými k příslušným úředně správním a kontrolním činnostem na daném úseku, a to včetně příslušných sankčních oprávnění. V současné době naše platná právní úprava, představovaná zákonem o živnostenských úřadech, rozlišuje v soustavě živnostenských úřadů Živnostenský úřad České republiky, krajské živnostenské úřady a obecní živnostenské úřady.*“³

Živnostenský úřad České republiky má postavení ústředního orgánu živnostenské státní správy v České republice a jako takový řídí, usměrňuje a kontroluje činnost krajských živnostenských úřadů. Do jeho pravomoci náleží především zpracovávání koncepcí v oblasti živnostenského podnikání, vedení ústřední evidence všech podnikatelů, kterým byl vydán živnostenský list nebo koncesní listina, a dále rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů. Živnostenský úřad České republiky nebyl bezprostředně k datu nabytí účinnosti zákona o živnostenských úřadech fakticky zřízen, v současné době je výkon jeho působnosti svěřen Ministerstvu průmyslu a obchodu, což je velmi důležité zmínit. Živnostenskoprávní úprava dále počítá v organizační rovině ještě se živnostenskými společenstvy a hospodářskými komorami, které mají postavení samosprávných subjektů.⁴

³Živnostenské úřady. *Sagit* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&levelid=SP_553.HTM

⁴Tamtéž.

1.2 Historický vývoj živnostenského práva a úřadu

Právní úprava podnikání v minulosti vycházela ze dvou stěžejních pojmů, to „obchodník“ a „obchody“. Obchodníkem byl zde vnímán ten, kdo uskutečňuje vlastním jménem, nezávisle obchody za účelem získání trvalého zdroje příjmů. Naopak termín „obchod“ byl posléze spojen s určitou činností, úkony či s výkonem určitého povolání, které činí z dané osoby obchodníka. Již z tohoto vymezení je možné pozorovat určitou provázanost obou dvou výše definovaných termínů. Lze tudíž spíše hovořit o dvou aspektech, subjektivním a objektivním, a to jedné oblasti právní regulace, která je dnes nazývána jako obchodní právo.⁵

„Základem drobného podnikání byla a jsou řemesla, která nahradila uzavřenou výrobu v rámci rodinného hospodářství. Jejich největší rozvoj se datuje do období 10. – 15. století, kdy docházelo k prudkému růstu počtu obyvatel a ke vzniku městského typu osídlení v Evropě. Na počátku 13. století docházelo ke sdružování řemeslníků do tzv. cechů. Nejstarší dochovaná zmínka o zřízení cechu pochází z roku 1318 (cech krejčích) a z roku 1324 (cech zlatníků). Prodej jednotlivých druhů zboží a poskytovaných služeb se řídil cechovními předpisy, které upravovaly rovnost při nákupu surovin, regulovaly objem výroby a odbytu, stanovovaly pracovní podmínky a řešily i otázky zaměstnanosti. Vznik cechů je možné vnímat i jako ochranu před nežádoucí konkurencí. Cechy po dobu své existence prošly řadou zlomových období, od absolutní volnosti působení cechů až po jejich násilné rušení. K významnému střetu mezi cechy a panovníkem došlo za vlády Karla IV., který si uvědomoval nebezpečí monopolizace řemesla. Cechovní soustava byla v té době navíc vnímána jako překážka rozvoje nových forem podnikání – manufaktur.“⁶

Je více než jasné, že vznik manufaktur znamenal v minulosti zásadní zlom v oblasti organizace obchodu a výroby, přičemž na samotném počátku k němu docházelo mimo cechovní struktury, protože ty začaly pomalu ztrácet své výsadní postavení. V raném období šlo především o tzv. rozptýlené manufaktury, které následně vedly ke vzniku centralizovaných manufaktur, kde byla výroba soustředěna pouze do

⁵ Živnostenské právo. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: fch.upol.cz/skripta/pmv/IX.doc

⁶ Historický vývoj právní úpravy živnostenského podnikání. *České podnikání* [online]. 2010 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

jednoho místa. V roce 1739 byla vydána panovníkem Karlem IV. tzv. Generální cechovní artikule, která ve své podstatě sjednotila cechovní předpisy na českém území. Vše muselo být ale přesto v souladu s merkantilistickou teorií. Pravomoc cechů byla posléze omezena a jejich činnost musela podléhat státnímu dozoru. K roku 1860 je datován definitivní konec cechovního zřízení, protože v tomto roce vstoupil v platnost živnostenský řád, a to dle Císařského patentu č. 227/1859.⁷

V kompetenci živnostenského úřadu byla úprava základních práv a povinností osob, které provozovali živnost, přičemž tento úřad definoval např. povinnosti při označení provozovny či povinnosti nutné při oceňování výrobků, apod. Zároveň také tento úřad působil jako sankční nástroj a mohl využívat řady donucovaných prostředků, které měly v této době podobu zabavení daného zboží či zastavení práce na strojích či dokonce uzavření provozovny. Volnost, která byla s provozováním živností spojena, posléze způsobila také rychlý nárůst počtu řemeslníků a také zhoršení kvality výrobků. V roce 1883 tudíž vznikla nutnost novely živnostenského zákona, která vedla k definování průkazu způsobilosti výkonu příslušného řemesla. Živnostenský řád, který vznikl za vlády císaře Františka Josefa I. byl následně převzat jako platná právní úprava, a to v roce 1918. Až do roku 1989 nebylo živnostenské podnikání nikde právně zakotveno.⁸

1.2.1 Úprava živnostenského podnikání po roce 1989

„Po listopadovém převratu v roce 1989 došlo ke značnému uvolnění podnikatelské činnosti, což se postupně začalo projevovat v podpoře samostatného podnikání občanů České republiky. Proto byl za tímto účelem vydán zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů a zákon č. 103/1990 Sb., jehož cílem bylo doplnit hospodářský zákoník. Tato novela mimo jiné zavedla do zákoníku i úpravu ostatních forem obchodních společností.. Jako určitý zlom v soukromém podnikání je možné vnímat přijetí živnostenského zákona, který ve své podstatě vychází

⁷ Historický vývoj právní úpravy živnostenského podnikání. *České podnikání* [online]. 2010 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

⁸ Tamtéž.

ze živnostenského řádu z roku 1859. Základ této právní úpravy je zakotven již v článku 26 Listiny základních práv a svobod, což je součástí ústavního pořádku České republiky, přičemž tento článek říká, že právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost přísluší každému, a to bez výjimky. Živnostenský zákon je nutné považovat nyní za základní veřejnoprávní předpis, který upravuje základní vztahy podnikatelů a státu, a základní podmínky podnikání pro převážnou většinu podnikatelských aktivit fyzických i právnických osob. Tento zákon prošel od svého přijetí řadou novelizací, ne vždy však šlo o nějak významné změny - mnohdy se jednalo pouze o úpravy některých živností, ale principy svobodného podnikání a ochrana veřejného zájmu zůstává zachována.“⁹

Zákon o živnostenských úřadech upravuje organizaci státní správy v oblasti živnostenské správy a vymezuje soustavu státních orgánů označených jako živnostenské úřady včetně jejich působnosti.¹⁰ Oba tyto zákony během své účinnosti byli mnohokrát novelizovány, což se týká především živnostenského zákona.¹¹

1.2.2 Legislativa živnostenského podnikání

V případě živnostenského podnikání je základní právní normou živnostenský zákon, který toto podnikání upravuje a kontroluje dodržování stanovených podmínek při živnostenském podnikání.¹² Živnostenský zákon je doplněn také o další neméně důležitou právní normu, a to zákon o živnostenských úřadech. Tento zákon upravuje soustavu orgánů veřejné správy, a to v oblasti živnostenského podnikání. Oba dva zákony jsou vnímány jako právní předpisy mající veřejnoprávní charakter a upravující základní podmínky živnostenského podnikání v České republice, přičemž se dotýkají jak právnických, tak i fyzických osob.¹³

⁹ Úprava živnostenského podnikání po roce 1989. *České podnikání* [online]. 2010 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/uprava-zivnostenskeho-podnikani-po-roce-1989/>

¹⁰ ŠTĚPÁNOVÁ, S. *Zakládáme a provozujeme živnost : podnikání podle živnostenského zákona*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1735-4.

¹¹ BREJCHA, V. *Živnost a odborná praxe : prodej – dědění – konkurs*. Praha : Beck, 2000. ISBN 80-7179-291-8.

¹² Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: Živnostenský zákon. In: *Sbírka zákonů České republiky*.

¹³ Tamtéž.

Živnostenský zákon je rozdělen do několika základních částí.

- všeobecná ustanovení – definování živnosti,
- druhy živností
- rozsah živnostenského oprávnění,
- vznik, změna a zánik živnostenského oprávnění, živnostenský rejstřík,
- živnostenská kontrola a správní delikty
- přechodná ustanovení.¹⁴

Kromě dvou výše zmíněných zákonů je zde možné setkat se s dalšími velmi důležitými právními předpisy, např. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, či zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), apod. Všechny tyto zákony musí živnostenský úřad respektovat a v rámci své činnosti brát neustále v potaz.

¹⁴ Tamtéž.

2 Soustava živnostenských úřadů

Živnostenský úřad je orgánem státní správy, jehož působnost je vymezena zákonem o živnostenských úřadech a je tudíž tvořen výše zmíněnou třístupňovou soustavou živnostenských úřadů - Živnostenský úřad České republiky (jehož funkci vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu), 15 krajských živnostenských úřadů a 227 obecních živnostenských úřadů.¹⁵ Výčet jednotlivých kompetencí živnostenských úřadů je velmi rozsáhlý a ve své podstatě se vztahují k oblasti živnostenského podnikání, příp. ochrany spotřebitele. V rámci praxe se podnikatel nejčastěji setkává s obecním živnostenským úřadem, jehož funkci vykonávají obce s rozšířenou působností.¹⁶ Od roku 2006 jsou živnostenské úřady zároveň centrálním registračním místem. To znamená, že podnikateli nyní stačí jediný formulář, na základě kterého provede vedle oznámení živnosti také daňovou registraci, oznámení České správě sociálního zabezpečení, úřadům práce i příslušné zdravotní pojišťovně. Na vybraných patnácti živnostenských úřadech byla zřízena Jednotná kontaktní místa, která mají za úkol usnadnit vstup do podnikání a zprostředkovat podnikateli kontakt s příslušnými úřady, které se povolováním konkrétních činností zabývají. Jednotná kontaktní místa jsou dále součástí celoevropské sítě, díky čemuž mohou pomoci žadatelům o příslušná povolení i v případě, že chtějí podnikat v jiném členském státě Evropské unie.

¹⁵ PRŮCHA, P. *Živnostenské právo*. 1. vydání. Brno: MU, 2005, s. 14. ISBN 80-210-3778-4.

¹⁶ Založení živnosti. *Ipodnikatel.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/vime-kde-vam-zodpovi-vsechny-vase-dotazy-o-zalozeni-zivnosti.html>

2.1 Obecní živnostenský úřad

Obecní živnostenský úřad svoji činnost vykonává v rozsahu, který je definovaný živnostenským zákonem, přičemž tento úřad plní taktéž úkoly specifikované zvláštními právními předpisy. V praxi obecní živnostenský úřad vystupuje jako centrální registrační místo, a vykonává následující činnosti:

- přijímá přihlášky k registraci nebo oznámení na základě zvláštního právního předpisu od osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění,
- přijímá oznámení a hlášení v oblasti sociálního zabezpečení od fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, a to v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy,
- přijímá oznámení osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění o vzniku volných pracovních míst nebo jejich obsazení,
- přijímá oznámení a hlášení fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění vůči zdravotním pojišťovnám v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem.¹⁷

Obecní živnostenský úřad musí dále předávat ve stanovené lhůtě, která je definována zvláštním právním předpisem, podání, která obdrží podle odstavce 1 živnostenského zákona, příslušným správním úřadům, které je nutné dále postoupit podle příslušných zvláštních právních předpisů. Dále je nutné upozornit na to, že obecní živnostenský úřad neposuzuje úplnost nebo věcnou správnost těchto podání. Obecní živnostenský úřad je zároveň také provozovatelem živnostenského rejstříku a plní funkci jednotného kontaktního místa podle zvláštního právního předpisu.¹⁸

¹⁷ Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991

¹⁸ Tamtéž.

2.2 Krajský živnostenský úřad

Krajský živnostenský úřad vykonává nejenom řídicí a koordinační funkci, ale v jeho kompetenci je taktéž metodická činnost, a to včetně výkonu funkce centrálních registračních míst a taktéž jednotných kontaktních míst, dále také rozhoduje o odvolání, které je podáno proti rozhodnutí obecních živnostenských úřadů v rámci přiřazeného správního obvodu, spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s danými správními úřady, v jejichž působnosti jsou daná odvětví, s hospodářskými komorami, podnikatelskými sdruženími a svazy, přičemž je tento úřad také oprávněn požadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření. Krajský živnostenský úřad je provozovatelem živnostenského rejstříku a plní také další úkoly, které jsou stanoveny zvláštním právním předpisem.¹⁹

„Krajské živnostenské úřady jsou organizační složkou příslušných krajských úřadů v postavení jejich odborů, na území hlavního města Prahy potom jde o odbor Magistrátu hlavního města Prahy. Do jejich pravomoci a působnosti náleží výkon činností v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem, týkajících se tzv. řídicí, koordinační, kontrolní a metodické činnosti vůči obecním živnostenským úřadům, rozhodování o odvolání proti rozhodnutí obecních živnostenských úřadů, a plní ještě některé další úkoly.“²⁰

2.3 Živnostenský úřad České republiky

Živnostenský úřad České republiky se podílí na tvorbě koncepce v oblasti živnostenského podnikání, dále také vykonává koordinační, řídicí, metodickou a kontrolní činnost vůči krajským živnostenským úřadům, přičemž může také nařídit živnostenským úřadům provedení živnostenské kontroly. Rozhoduje a vystupuje jako správní orgán první instance, rozhoduje také o odvolání proti rozhodnutím krajských

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ Živnostenské úřady. *Sagit* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&levelid=SP_553.HTM

živnostenských úřadů a je správcem živnostenského rejstříku. Živnostenský úřad České republiky spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími. Tento úřad je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření a plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.²¹

„Živnostenský úřad České republiky je správcem živnostenského rejstříku, který do tohoto informačního systému zapisuje další údaje statistického a evidenčního charakteru související s provozováním živností.

Údaje vedené v rejstříku s výjimkou údajů uvedených v § 60 odst. 2 písm. n) a rodných čísel Živnostenský úřad České republiky zveřejňuje v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup k těmto údajům.“²²

2.4 Oznamovací povinnost živnostenského úřadu

Úprava oznamovací povinnosti živnostenských úřadů je zakotvena v § 48 a § 55 živnostenského zákona. „Živnostenský úřad zašle výpis, případně jiným způsobem sdělí údaje o živnosti a o podnikateli místně příslušnému správci daně vykonávajícímu správu daně z příjmů, Českému statistickému úřadu, správě sociálního zabezpečení místně příslušné podle bydliště nebo sídla podnikatele, u zahraniční osoby podle místa povoleného pobytu, místa podnikání nebo umístění organizační složky podniku zahraniční osoby, příslušné zdravotní pojišťovně, je-li mu známa, a orgánu nebo organizaci, která podle zvláštního zákona vede registr všech pojištěnců všeobecného zdravotního pojištění, a rejstříkovému soudu u osob, které se zapisují do obchodního rejstříku. Tato povinnost živnostenského úřadu se vztahuje i na změny v živnostenském rejstříku, včetně změn živnostenského oprávnění při pokračování v provozování živnosti

²¹ Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1991

²² NOVOTNÝ, S. Živnostenské podnikání v České republice. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2005. s. 201. ISBN 978-80-7452-000-6

po úmrtí podnikatele, na přerušeni a pozastavení provozování živnosti, na rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění, na rozhodnutí o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo, a na opatření vydané podle § 47 odst. 10 a 11.

Živnostenský úřad neprodleně písemně oznámí příslušným orgánům cizinecké policie vydání potvrzení zahraniční fyzické osobě podle § 47 odst. 7, vznik živnostenského oprávnění, pozastavení a zrušení živnostenského oprávnění a rozhodnutí o tom, že živnostenské oprávnění nevzniklo, přerušeni provozování živnosti, skutečnost, že ohlašovatel nebo žadatel o koncesi nesplnil podmínky pro vznik živnostenského oprávnění, rozhodnutí o zastavení řízení o udělení koncese a rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení koncese. Živnostenský úřad plní povinnosti uvedené v odstavci 1 ve lhůtě 30 dnů ode dne provedení zápisu do živnostenského rejstříku, pokud tento zákon nestanoví jinak.“²³

2.5 Povinnosti podnikatele

V živnostenském zákoně se uvádí povinnosti podnikatele v ustanoveních § 31.

Co se týče oznamování změn týkajících se podnikatelů, je nutné upozornit na řadu povinností, které je nutné v rámci oznamování změn splnit. Podnikatel má povinnost živnostenskému úřadu oznámit veškeré změny, které souvisí s údaji a doklady a jsou stanovené pro ohlášení živnosti. Veškeré doklady je nutné předložit do 15 dnů ode dne jejich vzniku, přičemž toto neplatí, pokud se jedná o změny či doplnění, která jsou již v základních registrech zapsána. Změny a doplnění, která jsou získána z registrů, systémů anebo z obchodního rejstříku, musí živnostenský úřad zapsat do živnostenského rejstříku, a to bez zbytečného odkladu. V okamžiku, kdy podnikatel nesplní oznamovací povinnost a živnostenský úřad posléze změnu údajů zjistí, musí ji taktéž bez zbytečného odkladu zapsat do živnostenského rejstříku. Pokud se změni bydliště podnikatele a podnikatel již živnostenskému úřadu oznámil, že v rámci změny

²³ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: Živnostenský zákon. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1991

bydliště vyžaduje taktéž změnit místo podnikání na totožnou adresu jako je adresa daného bydliště, nemá povinnost při změně bydliště změnu místa podnikání danému živnostenskému úřadu oznamovat.²⁴

Podnikatel, který provozuje svou živnost prostřednictvím odpovědného zástupce, tj. zejména nespĺňuje-li sám zvláštní podmínky provozování živnosti, je povinen zajistit účast odpovědného zástupce při provozování živnosti v potřebném rozsahu.

Podnikatel je povinen v místě podnikání, resp. v sídle, zajistit přijímání písemností. Pro tyto účely je dále povinen viditelně označit místo podnikání (pokud se liší od bydliště), resp. sídlo, označit viditelně obchodní firmou, nebo názvem, nebo jménem a příjmením a identifikačním číslem.

Podnikatel je povinen na požádání předložit kontrolnímu orgánu doklady prokazující způsob nabytí prodávaného zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb, a to přímo na provozovně, ve které je prodáváno zboží nebo poskytována služba, a nemá-li provozovnu, v místě podnikání nebo sídle.

Podnikatel je povinen zajistit, aby v provozovně určené pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům byla v prodejní nebo provozní době přítomna osoba se znalostí českého jazyka.

Podnikatel a všechny další fyzické osoby provozující činnost, která je předmětem živnosti, osoby jednající jejich jménem a odpovědný zástupce jsou povinni pracovníkům živnostenského úřadu prokázat totožnost.

Hodlá-li podnikatel přerušit provozování živnosti na dobu delší než 6 měsíců, je povinen tuto skutečnost předem písemně oznámit živnostenskému úřadu. Stejně tak pokračování v přerušené živnosti je podnikatel povinen předem písemně oznámit.

Podnikatel je povinen vydat na žádost zákazníka doklady o prodeji zboží a o poskytnutí služby. Na dokladu musí být uvedeno označení podnikatele obchodní firmou, popřípadě názvem nebo jménem a příjmením, a identifikačním číslem, datum

²⁴ PRÁVA A POVINNOSTI PODNIKATELŮ DLE ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA, FUNKCE CENTRÁLNÍHO REGISTRAČNÍHO MÍSTA - CRM. *Město Hodonín* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.hodonin.eu/prava-a-povinnosti-podnikatelu-dle-zivnostenskeho-zakona-funkce-centralniho-registracniho-mista-crm/d-1042312/p1=47635#_1.Jak%C3%A9 Jsou_povinnosti

prodeje zboží nebo poskytnutí služby, druh zboží nebo služby a cena, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

3 Působnost živnostenského úřadu

Ze všeho nejdříve je nutné poznamenat, že organizace výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání je upravena prostřednictvím zákona o živnostenských úřadech. Níže je velmi zjednodušeně uvedeno schéma výkonu státní správy.²⁵

Živnostenský úřad ČR → Krajský živnostenský úřad → Obecní živnostenský úřad

- volná živnost
- řemeslné živnosti
- vázané živnosti
- koncesované živnosti

Schéma č. 1 - Zjednodušené schéma výkonu státní správy

(zdroj: Organizace výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání. *Rožnov pod Radhoštěm: Oficiální stránky města* [online]. 2010 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/odbory/zivnostensky/organizace_vykonu_statni_spravy_v_oblasti_zivnostenskeho_podnikani.doc)

Co se týče místní příslušnosti k živnostenskému úřadu v České republice, podání podle živnostenského zákona lze učinit na kterémkoliv obecním úřadě, což je především pro podnikatele velmi důležitá informace. Podnikatelé mohou ohlašovat živnost,

²⁵ Organizace výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání. *Rožnov pod Radhoštěm: Oficiální stránky města* [online]. 2010 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/odbory/zivnostensky/organizace_vykonu_statni_spravy_v_oblasti_zivnostenskeho_podnikani.doc

podávat žádost o koncesi a plnit své oznamovací povinnosti u kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu na celém území České republiky. Kontrolní činnost provádí obecní živnostenský úřad pouze ve svém územním obvodu.²⁶

Přestože jádro právní úpravy podnikání má charakter především úpravy soukromoprávní, v rámci které se předpokládá vzájemná rovnost subjektů, což umožňuje jejich širokou iniciativu odchýlení se v konkrétních vztazích od dispozitivních ustanovení právních norem, je nutné upozornit na to, že s touto oblastí úzce souvisí řada právních předpisů, které obsahují veřejnoprávní normy. Zjednodušeně je možné tyto předpisy charakterizovat jako právní rámec, který je stanovený státem, a to jednotně pro všechny podnikající subjekty. Tento právní rámec má podobu nejenom příkazů, ale také omezení a určitých povinností, které souvisí s prosazováním celospolečenského zájmu v oblasti určité regulace, vývoje a ochrany podnikatelského prostředí.²⁷ Mezi tyto veřejné zájmy je možné zařadit:

- zájem na jednotných pravidlech soutěžení mezi konkurenty na trhu, a to ať již skutečnými či potenciálními,
- zájem na ochraně občana jako spotřebitele výrobků či služeb, což je podnikateli poskytováno v rámci panující konkurence se všemi kladnými, ale také zápornými důsledky,
- zájem na ochraně národní ekonomiky, a to před ztrátovými, nepřizpůsobivými a prodělečnými podnikatelskými subjekty, které mohou za určitých okolností ekonomicky ohrozit jinak úspěšné, ziskové a flexibilní podnikatele,
- zájem na zatížení podnikatelů finančními platbami v podobě daní, odvodů a poplatků, s cílem tvorby příjmů státního rozpočtu.²⁸

²⁶ Organizace výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání. *Rožnov pod Radhoštěm: Oficiální stránky města* [online]. 2010 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/odbory/zivnostensky/organizace_vykonu_statni_spravy_v_oblasti_zivnostenskeho_podnikani.doc

²⁷ MERIČKOVÁ, M., KLIMEŠ, F., URBAN, V. *Živnostenský zákon a předpisy související*. 1. vydání. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-7201-031-X.

²⁸ Živnostenské právo. *Univerzita Palackého v Olomouci: Skripta* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://fch.upol.cz/skripta/pmv/IX.doc>

3.1 Postavení živnostenských úřadů

Dle zákona o živnostenských úřadech patří mezi živnostenské úřady v České republice obecní živnostenské úřady, které mají podobu odborů obecních úřadů s rozšířenou působností, dále krajské živnostenské úřady, kterými jsou zde odbory krajských úřadů, a Živnostenský úřad České republiky. Co se týče území hlavního města Prahy, tak zde vykonávají působnost obecních a krajských živnostenských úřadů živnostenské odbory úřadů městských částí, které jsou určeny Statutem hlavního města Prahy. Živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy v tomto okamžiku rozhoduje také o odvolání proti rozhodnutím těchto živnostenských odborů, dále také musí koordinovat jejich činnosti a především také vede živnostenský rejstřík. Působnost ústředních orgánů státní správy v rámci živnostenského podnikání vykonává tudíž Živnostenský úřad České republiky – ministerstvo průmyslu a obchodu.²⁹

3.1.1 Obecní živnostenský úřad

Obecní živnostenský úřad vykonává činnost nejenom v oblasti koncesovaných živností, ohlašovacích řemeslných, vázaných a volných živností, ale také je v jeho kompetenci přijímání ohlášení či žádostí o koncesi, dále vydávání výpisů ze živnostenského rejstříku, rozhodování o udělování koncesí a taktéž posléze vydávání výpisu či realizace změn živnostenských oprávnění, atd. Pokud podnikatel v této oblasti poruší svoji povinnost, může tento úřad podnikateli uložit v oblasti citované živnosti také pokuty. Obecní živnostenský úřad může dále provádět živnostenskou kontrolu a ukládat tak pokuty, které vyplývají z porušení povinností, a to dle § 61 a § 66 živnostenského zákona, u příslušných živností. To ve své podstatě znamená, že úřady mohou sankcionovat a také kontrolovat neoprávněné podnikání ze strany fyzických a

²⁹ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 107. ISBN 9788072636150.

právnických osob, dále také dohlížet a kontrolovat povinnosti podnikatelů a sankcionovat jejich případné porušení.³⁰

Je nutné upozornit také na jednu zásadní skutečnost, která se těchto úřadů týká – obecní živnostenské úřady jsou považovány za centrální registrační místo, přijímají přihlášky a oznámení, které pro podnikatele vyplývají ze zvláštních právních předpisů, a to v souvislosti se zahájením podnikatelské činnosti. Obecní živnostenské úřady mohou přijímat přihlášky k registraci nebo také oznámení dle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Dále také disponuje oprávněním přijímat přihlášky k účasti na nemocenském a důchodovém pojištění. Podnikatel u daného obecního živnostenského úřadu plní oznamovací povinnost, a to vůči úřadům práce a také vůči zdravotní pojišťovně. Živnostenský úřad předá posléze všechny získané údaje správci daně, příslušnému úřadu práce či orgánu sociálního zabezpečení.³¹

Na živnostenském úřadě může dále podnikatel ve stanovené lhůtě oznámit také změnu důležitých údajů, které s jeho podnikáním souvisí, a to ve smyslu § 49 odst. 1 či dle § 56 odst. 1 živnostenského zákona. Všechny získané údaje (včetně oznámení jejich změn) je nutné posléze předat živnostenskému úřadu prostřednictvím příslušného správního orgánu, a to do 5. pracovních dnů. Zmíněná lhůta začíná běžet ode dne, kdy došlo ke vzniku živnostenského oprávnění, anebo také ode dne, kdy došlo k odstranění závady či ohlášení anebo došlo k ohlášení k určité změně. Všechny výše zmíněné údaje mohou být dnes předány taktéž v elektronické podobě, prostřednictvím způsobu, který umožňuje dálkový přístup. Obecní živnostenské úřady jsou dále jednotným kontaktním místem, a to ve smyslu zákona č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb.³²

³⁰ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 107. ISBN 9788072636150.

³¹ Tamtéž, s. 108.

³² HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 108. ISBN 9788072636150.

3.1.2 Krajský živnostenský úřad

„Krajský živnostenský úřad podle zákona o živnostenských úřadech vykonává řídicí činnost vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu. Zároveň hraje vůči těmto svým úřadům důležitou roli koordinační, kontrolní a metodickou – např. zpracovává metodiku kraje na tomto úseku a zabezpečuje její případně nutnou aktualizaci. Dále jim může nařídít provedení živnostenské kontroly. Je odvolací instancí vůči obecním živnostenským úřadům, jelikož ex lege rozhoduje o odvolání proti jejich rozhodnutím, opět jen v rámci svého správního obvodu.“³³

Z všeobecného hlediska je tudíž nutné podotknout, že krajské živnostenské úřady vykonávají svoji činnost v oblasti řídicí, kontrolní, koordinační a metodické, a to v rámci svého správního obvodu, přičemž tyto úřady jsou vůči obecním živnostenským úřadům odvolacím orgánem ve všech živnostech, což je velmi důležité zmínit. V působnosti přiděleného správního obvodu poté vedou živnostenský rejstřík a taktéž plní řadu dalších úkolů, které jsou stanoveny v zákonu o živnostenských úřadech či v jiných zvláštních právních předpisech.³⁴

Jednou ze základních činností krajského živnostenského úřadu je především vedení živnostenského rejstříku, a to v působnosti daného správního obvodu. *„Tento rejstřík slouží k přesné evidenci živnostenských podnikatelů na daném území a k publikaci relevantních údajů o těchto podnikajících subjektech“³⁵*

Mezi další významné činnosti krajského živnostenského úřadu patří také právo spojené s vyžadováním potřebných stanovisek a vyjádření, které souvisejí s činností tohoto úřadu, a to od ústředních správních úřadů. Zmíněná stanoviska je nutné příslušnému orgánu sdělit ve lhůtě, která zde činí 15 dnů. Je více než jasné že pravomoc

³³ Krajský živnostenský úřad: Jaké má pravomoci?. *Ihned.cz* [online]. 2004 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-15015300-krajsky-zivnostensky-urad-jake-ma-pravomoci>

³⁴ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 108. ISBN 9788072636150.

³⁵ Krajský živnostenský úřad: Jaké má pravomoci?. *Ihned.cz* [online]. 2004 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-15015300-krajsky-zivnostensky-urad-jake-ma-pravomoci>

a také působnost krajského živnostenského úřadu nevychází pouze z živnostenského zákona – je nutné brát v potaz také řadu dalších právních předpisů.³⁶

„Podle § 7 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona číslo 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů je dána působnost krajského živnostenského úřadu jako jednoho z orgánů příslušných k výkonu dozoru nad dodržováním citovaného zákona. Dalšími dozorovými orgány jsou Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Státní rostlinolékařská správa a Ministerstvo zdravotnictví. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je orgánem dozoru pro reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a pro sponzorování v rozhlasovém a televizním vysílání, Státní ústav pro kontrolu léčiv je orgánem pro reklamu na humánní léčivé přípravky a sponzorování v této oblasti, Ministerstvo zdravotnictví má zákonný dozor nad reklamou na zdravotnické prostředky a sponzorování v této oblasti a Státní rostlinolékařská správa dohlíží na reklamu na přípravky na ochranu rostlin.“³⁷

3.1.3 Živnostenský úřad České republiky

Co se týče Živnostenského úřadu České republiky, tak ten zde plní funkci správce živnostenského rejstříku, přičemž tomuto úřadu taktéž přísluší rozhodování, které se dotýká odvolání proti rozhodnutí krajského živnostenského úřadu. Živnostenský úřad rozhoduje v případech definovaných zákonem jako správní orgán první instance, přičemž také zpracovává koncepcce, které se dotýkají oblasti živnostenského podnikání, spolupracuje s příslušnými správními úřady, Hospodářskou komorou a podnikatelským svazem, apod.³⁸

„Živnostenský úřad zpracovává koncepcce v oblasti živnostenského podnikání a dále vykonává výše zmíněné činnosti vůči krajským živnostenským úřadům - může taktéž

³⁶ Krajský živnostenský úřad: Jaké má pravomoci?. *Ihned.cz* [online]. 2004 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-15015300-krajsky-zivnostensky-urad-jake-ma-pravomoci>

³⁷ Krajský živnostenský úřad: Jaké má pravomoci?. *Ihned.cz* [online]. 2004 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-15015300-krajsky-zivnostensky-urad-jake-ma-pravomoci>

³⁸ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 108. ISBN 9788072636150.

nařídít živnostenským úřadům provedení živnostenské kontroly, rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů. Je správcem živnostenského rejstříku, spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání, s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími. Živnostenský úřad České republiky je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření. Plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.“³⁹

3.2 Kontaktní místa veřejné správy

Řadu podání je možné dle živnostenského zákona zrealizovat prostřednictvím tzv. kontaktních míst veřejné správy, což jsou místa definována v zákonu č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Dle tohoto zákona je možné podání správním orgánům zrealizovat v rozsahu a také za podmínek, které jsou stanoveny jinými právními předpisy, a to prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, tzv. Czech POINT.⁴⁰ Czech POINT je možné definovat jako Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál, přičemž se jedná se o kontaktní místo veřejné správy, kde jsou občanům poskytovány především ověřené údaje vedené v centrálních registrech – např. rejstřík trestů, obchodní rejstřík nebo registr živnostenského podnikání. Jedním z cílů zavedení tohoto systému v České republice je zrychlit a zpřístupnit služby občanům, a proto se postupně vytváří rozsáhlá a snadno dostupná síť poboček Czech POINTů, která dnes již odbourává někdejší zdoluhavé cestování po úřadech a sjednocuje různá vyřizování na jedno místo.⁴¹

³⁹ Organizace výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání. *Rožnov pod Radhoštěm: Oficiální stránky města* [online]. 2010 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/odbory/zivnostensky/organizace_vykonu_statni_spravy_v_oblasti_zivnostenskeho_podnikani.doc

⁴⁰ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 108. ISBN 9788072636150.

⁴¹ Czech POINT - kontaktní místa veřejné správy. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-czech-point-kontaktmi-mista-verejne-spravy.aspx>

Mezi kontaktní místa veřejné správy je možné zařadit:

krajské úřady, notáři, matriční úřady, obecní úřady, úřady městské části či městských obvodů územně členěných statutárních měst, a úřady městských částí hlavního města Prahy, zastupitelské úřady stanovené prováděcím právním předpisem, držitelé poštovní licence a také Hospodářská komora České republiky.⁴²

Prostřednictvím výše zmíněných kontaktních míst může podnikatel činit jakákoliv podání, přičemž kontaktní místo musí neprodleně dané podání doručit obecnímu živnostenskému úřadu, kterého si podatel sám zvolí. V okamžiku, kdy si podatel obecní živnostenský úřad nezvolí, je nutné podání doručit obecnímu živnostenskému úřadu dle místa podání, což je pro podnikatele podstatné vědět. Pokud je podání realizováno u zastupitelského úřadu a podatel si nezvolí obecní živnostenský úřad, je zapotřebí následně určit příslušnost živnostenského úřadu dle správního úřadu, a dle místa podnikání či dle sídla právnické osoby. Za přijetí podání je v současné době vybírán poplatek na příslušném kontaktním místě veřejné správy.⁴³

V roce 2012 spustilo Ministerstvo vnitra novou službu, která nese název CzechPoint@home. „*Firmy, podnikatelé, i občané, kteří dávají přednost elektronické komunikaci, tak mají možnost získat řadu výpisů z rejstříků informačních systémů veřejné správy v elektronické podobě. Jedinou podmínkou je, aby žadatel vlastnil aktivní datovou schránku. Výpis pak nebude doručen na kontaktní místo Czech POINT, ale přímo do žadatelovy datové schránky. V současné době je možné získat elektronický výpis z obchodního rejstříku, insolvenčního rejstříku, rejstříku trestů právnických osob, živnostenského rejstříku a seznamu kvalifikovaných dodavatelů. Nabídka výpisů bude postupně doplňována v závislosti na změnách v legislativě České republiky.*“⁴⁴

⁴² HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 109. ISBN 9788072636150.

⁴³ Tamtéž, s. 109.

⁴⁴ Ministerstvo vnitra spustilo CzechPOINT@home. *Zpravodajství o ISVS* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/ministerstvo-vnitra-spustilo-czechpointhome/>

Na schématu č. 2 je uvedeno schéma Czech Pointu.

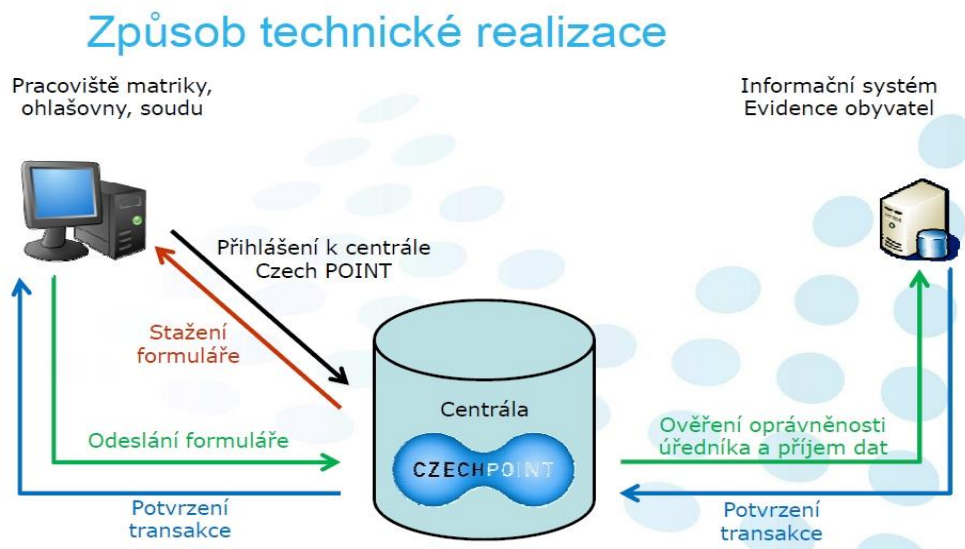

Schéma č. 2 – Struktura Czech Point

(zdroj: IS evidence obyvatel, ISEO. Egonov [online]. 2009 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.egonov.cz/seznamy/slovnicek/is-evidence-obyvatel_6.html)

3.3 Jednání před živnostenským úřadem

Jednání před živnostenským úřadem je upraveno v zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „správní řád“*) – pokud není v živnostenském zákonu uvedena vlastní procesní úprava. Vlastní procesní úprava se dotýká ohlášení živnosti a také následného vydání výpisu ze živnostenského rejstříku. Proces týkající se udělování koncese a její změny posléze probíhá dle ustanovení správního řádu. V rámci jednání před živnostenským úřadem se především uplatňuje zásada písemnosti, přičemž ústní jednání je zde nařízeno pouze v okamžiku, kdy to

stanoví zákon anebo je to vhodné pro splnění účelu řízení a pro uplatnění práv účastníka řízení naprosto nezbytné. Vše se zde tudíž odvíjí od správní úvahy a také od rozhodnutí správního orgánu, zda posléze nařídí ústní jednání či nikoliv.⁴⁵

V okamžiku, kdy živnostenský úřad nařídí ústní jednání, má dále také povinnost informovat neprodleně všechny účastníky o jeho konání, a to minimálně 5 dnů předem. Stále je zde uplatňována zásada neveřejnosti spojené s ústním jednáním. Pokud zákon nestanoví, že jednání nebo jeho část jsou veřejné, není možné k ústnímu jednání připustit nikoho jiného než následující subjekty:

pracovníky živnostenského úřadu, účastníky řízení, zástupce účastníků řízení, znalce, svědky, a tlumočníky.⁴⁶

Hlavní účastník řízení v tomto případě disponuje právem navrhnout, aby ústní jednání bylo realizováno jako veřejné, a živnostenský úřad mu vyhoví tehdy, pokud tím nedojde k újmě ostatních účastníků, na což je vhodné zde také poukázat. O této skutečnosti je rozhodováno v rámci usnesení, které je nutné zaznamenat do spisu. Co se týče rozhodování o veřejnosti jednání, je nutné, aby živnostenský úřad dbal ochrany utajovaných skutečností a taktéž ochrany práv účastníků tohoto řízení, což je klíčové pro řádný průběh celého řízení. Z důvodu ochrany mravnosti je dále nutné podotknout, že jsou z jednání vyloučeny děti.⁴⁷

Všechny úkony, ke kterým v rámci řízení dochází, jsou realizovány písemným způsobem, pokud to není v zákonu stanoveno jinak, či pokud to nevylučuje povaha věci. Jednotlivá sdělení je možné vzhledem k účastníkovi učinit ústně, pokud s tím ale účastník výslovně souhlasí. Obsah úkonů, které jsou realizovány nepísemnou formou, je nutné posléze zaznamenat do spisu, pokud zákon nestanoví jiný postup. Úkony, které jsou ve správním řízení prováděny, je možné realizovat pouze prostřednictvím oprávněných úředních osob, v jejichž popisu práce je daná činnost a tyto osoby jsou tudíž k dané činnosti oprávněny prostřednictvím interního organizačního předpisu daného správního úřadu. O tom, kdo je v příslušné věci považován za oprávněnou

⁴⁵ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 111. ISBN 9788072636150.

⁴⁶ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 111. ISBN 9788072636150.

⁴⁷ Tamtéž, s. 111.

úřední osobu, je nutné následně provést záznam do spisu, a živnostenský úřad má poté povinnost sdělit tuto skutečnost účastníkovi na jeho žádost. Oprávněná úřední osoba je také povinna sdělit účastníkovi své jméno, příjmení, dále také služební či jiné označení, a to, ve kterém organizačním útvaru je zařazena.⁴⁸

Vzhledem k ochraně práv účastníků řízení je nutné průběh řízení zaznamenat do protokolu, přičemž protokol musí mít samozřejmě určité náležitosti, které jsou zde přesně a jasně stanoveny - jedná se o náležitosti jak obsahové, tak i formální. Protokol je pořizován na všech úrovních řízení, které jsou stanoveny v příslušném správním řádu a tam, kde dochází ke styku s účastníkem řízení a také dotčenými osobami. I proti protokolu je možné podat určité námitky či stížnosti proti jeho obsahu, což je zcela pochopitelné.⁴⁹

Jako jednacím jazykem je na živnostenském úřadu využíván jazyk český či také jazyk slovenský. Pokud podnikatel podává písemnosti v jiném jazyce, je nutné, aby tyto písemnosti byly úředně přeloženy do českého jazyka - existuje zde ale i výjimka, která platí pouze pro občany členských států Evropské unie. Živnostenský úřad v tomto případě může dále také sdělit účastníkovi řízení, že překlad dané písemnosti v cizím jazyku není požadován, což ale záleží pouze na okolnostech celého řízení a na jeho povaze. Pokud podnikatel neovládá úřední jazyk, musí vždy jednat prostřednictvím tlumočnicka, který je zapsán v seznamu tlumočnicků. Zde je vhodné poznamenat, že tlumočnicka si podnikatel sám také následně hradí. Pokud před živnostenským úřadem jedná občan národnostní menšiny, který na území České republiky žije dlouhodobě, má právo zde jednat v jazyku této národnostní menšiny. Pokud ale pracovník živnostenského úřadu neovládá jazyk této národnostní menšiny, musí si zajistit tlumočnicka na náklady živnostenského úřadu.⁵⁰

⁴⁸ HORZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). s. 112. ISBN 9788072636150.

⁴⁹ Tamtéž, s. 112.

⁵⁰ Tamtéž, s. 112.

4 Kontroly a sankce živnostenského úřadu

Je nutné mít neustále na paměti, že živnostenské úřady dohlížejí na živnostenské podnikání v České republice, a mají i další rozsáhlé pravomoci, přičemž při jejich kontrolách se řada podnikatelů často diví důsledku šetření - pokutě. Proto je nutné zmínit, v jaké výši a za jaké přečiny mohou podnikatele živnostenské úřady pokutovat. V této souvislosti je nutné také upozornit na to, že znalost obsahu činnosti živnostenských úřadů patří k základnímu minimu vědomostí každého, kdo s výkonem jejich práce přichází do styku, jakož i těch, kdo mají možnost jejich oprávnění a pravomoci při vyřešení svých stížností a podnětů využít.⁵¹

„Živnostenskou kontrolu provádějí v rámci své působnosti živnostenské úřady, které sledují, zda a jak jsou plněny povinnosti stanovené živnostenským zákonem, ustanoveními zvláštních právních předpisů vztahujícími se na živnostenské podnikání, poskytování služeb podle § 69a a na podmínky provozování živnosti uložené v rozhodnutí o udělení koncese. Při kontrole plnění povinností, které vyplývají podnikateli pro provozování živnosti ze zvláštních předpisů, může živnostenský úřad vyžadovat od podnikatele doklady o splnění těchto povinností. Živnostenské úřady kontrolují dodržování povinností při značení tabákových výrobků podle zákona upravujícího spotřební daně a dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků podle zákona upravujícího spotřební daně. Zjistí-li, že došlo k porušení povinnosti nebo porušení zákazu, sdělí tuto skutečnost bezodkladně správci spotřební daně.“⁵²

Výše sankcí se odvíjí od ustanovení, která jsou uvedena v živnostenském zákoně, přičemž kontrolní činnost živnostenského podnikání je v kompetenci odpovědných pracovníků živnostenských úřadů, což již bylo zmíněno výše. V rámci kontrolní činnosti mohou dokonce živnostenské úřady pořizovat obrazové či zvukové záznamy, přičemž k dané kontrole mohou být pozváni také zástupci dalších orgánů, což platí i pro podnikatele – ti si mohou taktéž přizvat tzv. třetí osobu. V této souvislosti je

⁵¹ Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut. KLÁŠTERECKÝ, J. *Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut* [online]. 2006 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zivnostensky-urad-pravomoci-a-udileni-pokut/>

⁵² Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: Živnostenský zákon. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991

ale nutné zmínit, že nepřítomnost třetí osoby není v žádném případě důvodem vedoucím k přerušení dané kontroly. Podnikateli může být v rámci kontroly uložena povinnost odstranit nedostatky, které byly zjištěny při provozování živnosti. Pro odstranění těchto nedostatků je nutné stanovit přiměřenou lhůtu, přičemž proti danému rozhodnutí je možné se do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí odvolat. Toto odvolání nemá ale odkladné účinky.⁵³

4.1 Neoprávněné podnikání

Neoprávněné podnikání patří mezi závažné přestupky proti živnostenskému zákonu. Právnícké osobě, která neoprávněným způsobem podniká v činnosti, která je předmětem volné živnosti, může být uložena pokuta až do výše 500 000 Kč. U činnosti, která je předmětem živnosti vázané či řemeslné, je možné uložit pokutu až do výše 750 000 Kč. U koncesované živnosti je to poté až 1 000 000 Kč, což je nejvyšší možná sankce, kterou je možné uložit za neoprávněné podnikání dle živnostenského zákona.

U podnikající fyzické osoby, která neoprávněným způsobem podniká v činnosti, je možné uložit tuto výši pokuty:

- činnost, která je předmětem volné živnosti, pokuta 50 000 Kč,
- činnost, která je předmětem řemeslné a vázané živnosti, pokuta ve výši 100 000 Kč,
- činnost, která je předmětem koncesované živnosti, pokuta ve výši 200 000 Kč.⁵⁴

V této souvislosti je zapotřebí upozornit také na to, že při určení výše pokuty je nutné vždy přihlídnout k závažnosti, rozsahu, způsobu, následkům a taktéž k době

⁵³ Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut. KLÁŠTERECKÝ, J. *Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut* [online]. 2006 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zivnostensky-urad-pravomoci-a-udileni-pokut/>

⁵⁴ Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut. KLÁŠTERECKÝ, J. *Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut* [online]. 2006 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zivnostensky-urad-pravomoci-a-udileni-pokut/>

trvání protiprávního jednání.⁵⁵ Odpovědnost právnické osoby za spáchaný správní delikt zaniká v okamžiku, kdy správní orgán o něm ne zahájí řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchan.⁵⁶

4.1.1 Příklady neoprávněného podnikání

1. Neoprávněné provozování koncesované živnosti na základě oprávnění k živnosti volné.

§ 63a odst. 3 zák. Č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona

§ 2 odst. 1 a 3 zák. Č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

- I. Podnikatel neoprávněně podniká, nemá-li živnostenské oprávnění k provozování činnosti, která je živností, anebo má-li sice živnostenské oprávnění, které ale předmět skutečně provozované činnosti (živnosti) nepokrývá.
- II. Má-li podnikatel pouze oprávnění k živnosti volné (zde: „služby se speciálními stroji“), podniká neoprávněně, vykonává-li v tomto rámci také činnost, k níž je třeba koncese (zde: „silniční doprava nákladní“).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.11.2003, sp. Zn. 7 A 87/2002 č. 126/2004 SbNNS⁵⁷

2. Odebrání dokladu o způsobilosti řidiče taxislužby

§ 21 odst. 9, § 21 odst. 13 písm. b) zák. Č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

§ 15 zák. ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Neoprávněné podnikání. *Ipodnikatel* [online]. 2011 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/neopravnene-podnikani-je-zavazny-prestupek-proti-zivnostenskemu-zakonu/Strana-2.html>

⁵⁷ ŠÍŠKEOVÁ, S. *Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. s. 101. ISBN 978-80-7357-527-4.

- I. Důsledkem nevydání dokladu o zaplacení jízdného z tiskárny taxametru cestujícím je odebrání průkazu o způsobilosti řidiče taxislužby [§ 21 odst. 9 ve spojení s § 21 odst. 13 písm. b) zák. č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě].

Správní úřad nemá možnost správní úvahy o tom, zda řidiči v případě nevydání dokladu o zaplacení průkaz o způsobilosti řidiče taxislužby odebere, či nikoliv – on tak učinit musí.

- II. K osobním a majetkovým poměrům řidiče taxislužby správní orgán nemůže při rozhodování o odebrání průkazu o způsobilosti řidiče taxislužby přihlížet. Stejně tak k nim nepřihlíží ani soud při přezkumu zákonnosti takového rozhodnutí.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27.6.2007, sp. Zn. 9 Ca 305/2005 č. 1464/2008 SbNNS⁵⁸

4.2 Porušení dalších ustanovení

Živnostenský úřad může podnikatele sankcionovat pokutou i za další porušení, ne jenom za neoprávněné podnikání.

Pokutu až do výše 100 000 Kč je možné uložit podnikateli v těchto případech:

- 1) neustanoví v případech, kdy je k tomu povinen, odpovědného zástupce pro živnost koncesovanou nebo nepředloží jeho ustanovení ke schválení živnostenskému úřadu nebo neoznámí ukončení jeho funkce odpovědného zástupce,
- 2) nedodrží podmínky stanovené pro provozování živnosti koncesované,

⁵⁸ ŠÍŠKEOVÁ, S. *Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 110. ISBN 978-80-7357-527-4.

- 3) porušuje povinnosti stanovené pro provozování živnosti zvláštními právními předpisy,
- 4) či předloží nepravdivé prohlášení.⁵⁹

Pokuta až do výše 50 000 Kč je uložena podnikateli, pokud:

- 1) neustanoví v případech, kdy je k tomu povinen, odpovědného zástupce pro živnost ohlašovací nebo neoznámí jeho ustanovení živnostenskému úřadu nebo neoznámí ukončení jeho funkce odpovědného zástupce,
- 2) neoznámí zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně živnostenskému úřadu.⁶⁰

Živnostenský úřad může také uložit pokutu ve výši 20 000 Kč, a to v okamžiku, kdy:

- 1) neohlásí živnostenskému úřadu, že ustanovil odpovědného zástupce, ač k tomu nebyl povinen,
- 2) neoznámí změny nebo doplnění údajů obsažených v ohlášení nebo v žádosti, na jejímž základě bylo rozhodnuto o udělení koncese.⁶¹

„Živnostenský úřad může uložit odpovědnému zástupci za porušení povinností, vyplývajících pro něj z tohoto zákona, pokutu až do výše 50 000 Kč. Živnostenský úřad může uložit osobě, která nesplní povinnost uloženou tímto zákonem, nejde-li o podnikatele, pokutu až do výše 10 000 Kč. Živnostenský úřad může uložit podnikateli, který oznámil přerušování provozování živnosti a začal živnost opětovně provozovat před uplynutím lhůty, aniž by oznámil tuto skutečnost předem písemně živnostenskému úřadu, pokutu až do výše 10 000 Kč. Živnostenský úřad uloží za souběžné porušení zákona touž

⁵⁹ Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut. KLÁŠTERECKÝ, J. *Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut* [online]. 2006 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zivnostensky-urad-pravomoci-a-udileni-pokut/>

⁶⁰ Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut. KLÁŠTERECKÝ, J. *Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut* [online]. 2006 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zivnostensky-urad-pravomoci-a-udileni-pokut/>

⁶¹ Tamtéž.

osobou projednané ve společném řízení sankci podle ustanovení vztahujícího se na porušení nejpřísněji postižitelné. Z výše uvedeného vyplývá, že rozsah možných reakcí živnostenského úřadu na porušení podmínek zákona je velký a ukládané sankce mohou být velmi citelné.“⁶²

4.3 Výkon živnostenské kontroly

Živnostenská kontrola probíhá dle živnostenského zákona, přičemž je zde nutné brát v potaz také zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (*dále jen „kontrolní řád“*) a také zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (*dále jen „zákon o správním řízení“*). *„Kontrolou se pro účely zákona o kontrole rozumí kontrolní činnost orgánů uvedených v § 2 tohoto zákona zaměřená na hospodaření s finančními a hmotnými prostředky České republiky a plnění povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů nebo uložených na základě těchto předpisů. Za kontrolu podle tohoto zákona se nepovažuje kontrola vykonávaná v rámci vztahu nadřízenosti a podřízenosti.“⁶³* Zaměstnanci živnostenských úřadů realizují kontrolu živnostenského podnikání dle pověření od odpovědných orgánů. V okamžiku, kdy kontrolní orgán zjistí určité nedostatky, má oprávnění uložit podnikateli pokutu. V této souvislosti je nutné upozornit především na to, že kontrole živnostenského úřadu podléhají nejenom fyzické a právnické osoby, ale především také odpovědné osoby, které zde vystupují např. jako statutární orgán, apod.⁶⁴

⁶² Tamtéž.

⁶³ Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole: *Zákon o kontrole (kontrolní řád)*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012.

⁶⁴ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: *Živnostenský zákon*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991

4.3.1 Právní moc zaměstnanců živnostenského úřadu

Zaměstnanci živnostenského úřadu disponují řadou pravomocí:

- oprávnění vstoupit do zařízení, objektů a do provozoven, taktéž na pozemky daných osob (prostory, které prokazatelně souvisí s výkonem podnikatelské činnosti),
- požadovat veškeré originální doklady či podstatné písemnosti, které se týkají kontrolovaných činností,
- požadovat zcela pravdivé a především také úplné informace, které se týkají kontrolovaných subjektů,
- právo dotazovat se pracovníků i bez fyzické přítomnosti další osoby,
- požadovat předložení určitých vzorků kontrolovaného výrobku či materiálu, ze kterého je produkt vyráběn, apod.⁶⁵

4.3.2 Povinnosti zaměstnanců živnostenského úřadu

Kromě definovaných práv orgánů, které vykonávají kontrolu živnostenského podnikání, disponují taktéž určitými povinnostmi a těm je také nutné věnovat dostatečně velkou pozornost. Jednou ze základních povinností je prokázat se při dané kontrole oprávněním, které prokazatelně vypovídá o tom, že orgán může danou kontrolu realizovat, což souvisí také s naprosto řádným způsobem oznámení o zahájení kontroly. Po provedení dané kontroly je zapotřebí příslušného podnikatele také seznámit s výsledky, ke kterým kontrolní orgán dospěl, a to prostřednictvím zprávy o výsledku kontroly anebo také prostřednictvím určitého protokolu, což je v praxi také naprosto

⁶⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: Živnostenský zákon. In: Sbírnka zákonů České republiky. 1991

běžné. Zaměstnanci, kteří mají výkon kontroly na starost, disponují zároveň také povinností zachovat o všech zjištěných skutečnostech mlčenlivost.⁶⁶

Je více než jasné, že i subjekt, který je zde kontrolován, disponuje určitými právy a povinnostmi, na což je nutné upozornit. V případě kontrolované osoby se jedná o povinnost vytvořit podmínky nutné k provedení této formy kontroly, což souvisí také s poskytnutím určité součinnosti s kontrolními zaměstnanci příslušného úřadu. Kontrolované osoby musí také v nutném rozsahu zajistit technické a materiální zabezpečení, bez čehož se kontrola ve své podstatě neobjede. Lze konstatovat, že podnikatel nemusí být ani u kontroly fyzicky přítomen, může dokonce určit pouze třetí osobu, která vše zajistí a odpovědným zaměstnancům živnostenského úřadu umožní výkon kontroly.⁶⁷

Živnostenskou kontrolu je možné považovat jako za zahájenou v okamžiku, kdy se zaměstnanci úřadu prokážou nutným průkazem, díky kterému mají ve své podstatě kompetenci k výkonu příslušné kontroly, což souvisí následně také se zmocněním, které vyplývá z působnosti daného živnostenského úřadu. V rámci živnostenské kontroly jsou podnikatelům ukládány sankce, což bylo předmětem předchozích kapitol. Pokud kontrolní zaměstnanec uloží podnikateli povinnosti související s odstraněním zjištěných nedostatků, může se podnikatel proti danému rozhodnutí taktéž odvolat, přičemž lhůta pro odvolání je zde stanovena na 15 dnů od okamžiku doručení písemnosti, která tuto povinnost nařizuje.⁶⁸

4.3.3 Protokol o provedení kontroly

„O kontrolním zjištění se pořizuje protokol, který obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny. Povinností kontrolních pracovníků je seznámit kontrolované osoby s protokolem a předat jim stejnopis protokolu. Proti protokolu může kontrolovaná

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: Živnostenský zákon. In: Sbírnka zákonů České republiky. 1991

osoba podat písemné a zdůvodněné námitky, a to ve lhůtě pěti dnů ode dne seznámení se s protokolem, nestanoví-li kontrolní pracovník lhůtu delší. O námitkách následně rozhoduje vedoucí kontrolního orgánu; kontrolní pracovník může o námitkách sám rozhodnout, jen tehdy, jestliže jim v plném rozsahu vyhoví. Proti rozhodnutí o námitkách není opravný prostředek přípustný. Protokol je blíže definován v dalším textu.“⁶⁹ Je nutné upozornit na to, že protokol o kontrole je jediným a základním výstupem celého kontrolního procesu, což je zde velmi podstatné. Povinností kontrolních pracovníků je vždy a za každých okolností seznámit kontrolované osoby s obsahem protokolu a předat jim stejnopis protokolu.⁷⁰

4.4 Chronologie postupu podání námitek

Na základě zákona o kontrole (kontrolní řád) může kontrolovaná osoba k rukám kontrolního pracovníka podat proti vytvořenému protokolu písemné a především také zdůvodněné námitky, přičemž je zde stanovena lhůta pěti dnů, a to ode dne seznámení se s protokolem – kontrolní pracovník ale může stanovit lhůtu delší.⁷¹

Kontrolní pracovník disponuje třemi možnostmi, jak námitky vypořádat:

- může o nich sám rozhodnout, jestliže jim v plném rozsahu vyhoví,
- může sám rozhodnout, že se námitky vypořádají v rámci správního řízení, jestliže je takové správní řízení o uložení sankce nebo opatření v přímé souvislosti se skutečností obsaženou v protokolu s kontrolovanou osobou zahájeno do tří měsíců od doručení námitek,

⁶⁹ Jak probíhá živnostenská kontrola?. Praha: Oficiální stránky [online]. 2013 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.praha1.cz/cps/odbory-a-oddeleni-3414.html>

⁷⁰ Postup podnikatele a živnostenského úřadu při živnostenské kontrole a námitkovém řízení. Zlínský kraj [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/postup-podnikatele-a-zivnostenskeho-uradu-pri-zivnostenske-kontrole-a-namitkovem-rizeni-cl-839.html>

⁷¹ Postup podnikatele a živnostenského úřadu při živnostenské kontrole a námitkovém řízení. Zlínský kraj [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/postup-podnikatele-a-zivnostenskeho-uradu-pri-zivnostenske-kontrole-a-namitkovem-rizeni-cl-839.html>

- nevyhoví-li námitkám v plném rozsahu, předloží námitky do sedmi dnů od jejich doručení k vypořádání vedoucímu kontrolního orgánu.⁷²

Co se týče vedoucího kontrolního orgánu, kterému jsou ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o kontrole předloženy námitky k vypořádání, tak ten má posléze následující tři možnosti, jak námitky vypořádat:

- rozhodne o námitkách sám tak, že jim buď úplně, nebo částečně vyhoví - forma rozhodnutí o námitkách,
- námitky jako nedůvodné zamítne (formou rozhodnutí o námitkách),
- může rozhodnout tak, že se námitky vypořádají v rámci správního řízení, jestliže je takové správní řízení o uložení sankce nebo opatření v přímé souvislosti se skutečností obsaženou v protokolu s kontrolovanou osobou zahájeno do tří měsíců od doručení námitek - v případech, kdy je správní řízení zahájeno v přímé souvislosti s pouze některými skutečnostmi obsaženými v protokolu, které lze oddělit od ostatních skutečností, obsažených v protokolu, musí námitky k těmto zjištěním, které nemají za následek zahájení správního řízení, vypořádat vedoucí kontrolního orgánu.⁷³

V okamžiku, kdy je k správnímu řízení příslušný jiný správní orgán než kontrolní orgán, je možné, aby kontrolní pracovník či vedoucí kontrolního orgánu rozhodnul o tom, že se námitky předávají tomuto správnímu orgánu. Je nutné upozornit také na to, že proti žádné ze zmíněných forem rozhodnutí o námitkách (ať už jsou vypořádány kontrolním orgánem přímo v závěru kontrolního procesu anebo ve správním řízení), není v tomto případě odvolání přípustné. Dle zákona o kontrole platí pro řízení podle tohoto zákona s výjimkou § 18 (řízení o námitkách kontrolovaných osob) ustanovení správního řádu, přičemž formulář pro podání námitek není nikde předepsán ani ve své podstatě používán. Zde postačuje pouze stručné, písemné a také věcné vylíčení věci, a to včetně správního označení úřadu, vůči kterému námitky

⁷² Tamtéž.

⁷³ Tamtéž.

směřují, dále je zde nutná řádná identifikace kontrolované osoby, která námitky podává, a její podpis.⁷⁴

Co se týče lhůty nutné pro vyřízení věci, lze konstatovat, že zde musí být dodržována zásada rychlosti řízení, kdy existuje povinnost správního orgánu postupovat tak, aby nedocházelo ke zbytečným a neefektivním průtahům. *„Zbytečné průtahy by neměly vznikat ani v případě realizace kontroly, a ačkoli nejsou v zákoně o kontrole ve většině případů stanoveny konkrétní lhůty, je možné se i v těchto případech dovolávat (u správního orgánu nadřízeného tomu, jenž provádí kontrolu) ochrany před nečinností podle § 80 správního řádu. Obecně by lhůta 30 dnů mohla být považována za dostatečnou například pro posuzování doby mezi ukončením kontroly na místě do umožnění kontrolované osobě seznámit se s kontrolním protokolem nebo doby pro vyřízení námitek proti tomuto protokolu.“*⁷⁵

⁷⁴ Postup podnikatele a živnostenského úřadu při živnostenské kontrole a námitkovém řízení. *Zlínský kraj* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/postup-podnikatele-a-zivnostenskeho-uradu-pri-zivnostenske-kontrole-a-namitkovem-rizeni-cl-839.html>

⁷⁵ Tamtéž.

5 Živnostenské oprávnění

Živnostenským oprávněním se rozumí oprávnění provozovat živnost. Toto oprávnění vzniká u ohlašovacích živností dnem ohlášení, splňuje-li ohlašovatel náležitosti stanovené zákonem pro ohlášení a podmínky pro provozování živnosti. Toto však neplatí pro právnické osoby, které se zapisují do obchodního rejstříku. U těchto osob vzniká oprávnění podnikat (oprávnění provozovat živnost) až zápisem dané živnosti do obchodního rejstříku.

U koncesovaných živností vzniká oprávnění podnikat dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Pro právnické osoby platí stejná úprava jako u ohlašovacích živností.

Průkazem živnostenského oprávnění je:

- 1) **živnostenský list**, který osvědčuje splnění podmínek stanovených zákonem pro provozování ohlašovacích živností s údaji podle živnostenského rejstříku, do vydání živnostenského listu stejnopis ohlášení s prokázaným doručením příslušnému živnostenskému úřadu
- 2) **koncesní listina**, která opravňuje podnikat v živnosti koncesované, s údaji podle živnostenského rejstříku, do jejího vydání pravomocné rozhodnutí, jimž byla udělena koncese⁷⁶

Průkaz živnostenského oprávnění lze nahradit i osvědčením, které podnikateli vydá na jeho žádost živnostenský úřad (srov. § 10 odst. 4 ŽZ).

Živnostenský list, rozhodnutí o udělení koncese, koncesní listina a osvědčení jsou veřejnými listinami.⁷⁷

⁷⁶ ŠVARC, Z. a kol. *Základy obchodního práva*. Praha: Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-51-2.

Živnostenský úřad může (fakultativně), ale nemusí, zrušit živnostenské oprávnění v těchto případech:

- podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy,
- na návrh příslušné správy sociálního zabezpečení, jestliže podnikatel neplní závazky vůči státu,
- podnikatel neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky,
- bylo zastaveno užívání nebo provoz zařízení nebo části zařízení orgány státního dozoru nad bezpečností práce, podnikateli bylo uloženo odstranit závady a on tyto závady neodstraní do jednoho roku od uplynutí stanovené doby, a pokud nebyla lhůta stanovena, do jednoho roku od rozhodnutí orgánu státního dozoru.

V případech fakultativního zrušení živnostenského oprávnění může živnostenský úřad rozhodnout místo o zrušení živnostenského oprávnění pouze o pozastavení provozu živnosti.⁷⁸

Při pozastavení provozu živnosti právo podnikat nezaniká, podnikatel však nemůže po stanovenou dobu živnost vykonávat.⁷⁹

Zruší-li živnostenský úřad živnostenské oprávnění, může podnikatel ohlásit ohlašovací živnost nebo požádat o vydání koncese nejdříve po uplynutí tří let od právní moci rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění.

Opis rozhodnutí o změnách nebo o pozastavení nebo zrušení živnostenského oprávnění zašle živnostenský úřad příslušným orgánům.⁸⁰

⁷⁷ ČERNÁ, S. a kol. *Sbírka příkladů z obchodního práva*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-378-2.

⁷⁸ BABŠICKÁ, V. *Živnostenský zákon s komentářem*, Vydavatel: nakladatelství Polygon, Praha, rok 2000 duben, ISBN 80-7273-077-8, 234 str.

⁷⁹ PRŮCHA, P. *Živnostenské oprávnění*, vydala Masarykova univerzita v Brně, rok 1997, ISBN 80-210-1656-6

⁸⁰ BREJCHA, V. *Živnost a odborná praxe*. 1. vyd. Plzeň: C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-291-8.

5.1 Podmínky provozování živnosti

Zákon stanoví všeobecné a zvláštní podmínky provozování živnosti. (srov. § 6, § 7 ŽZ). Všeobecné podmínky provozování živnosti musí splnit podnikatel u všech druhů živností. U právnické osoby musí všeobecné podmínky splňovat odpovědný zástupce.

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami jsou:

a) plná svéprávnost

Plné svéprávnosti nabývá člověk dosažením 18 let (dříve od 16. roku), nebo také sňatkem. Nově je možné nabytí svéprávnosti také emancipací, je-li nezletilý schopen sám se živit a obstarávat si své záležitosti. Nezletilý tedy může ze své vůle dosáhnout přiznání svéprávnosti, je-li to v jeho zájmu (§ 37).

b) Bezúhonnost.

Pojem bezúhonnosti je vymezen v živnostenském zákoně negativně (srov. § 6 odst. 2). Podmínku bezúhonnosti musí fyzická osoba splňovat vždy, jinak nemůže podnikat, a to ani prostřednictvím odpovědného zástupce.

Za bezúhonnou se nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, pokud byl tento čin spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání o který žádá nebo ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

Živnostenský úřad je oprávněn vyžádat si výpis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. U občanů České republiky se bezúhonnost prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů. U osob které jsou občany jiného členského státu Evropské unie se prokazuje doklady podle § 46 odst. 1 písm. a). U osob které nejsou občany České republiky ani jiného členského státu Evropské unie, se bezúhonnost prokazuje doklady podle § 46 odst. 1 písm. b) a výpisem z evidence Rejstříku trestů, pokud se nejedná o osoby, které mají na území České republiky povolen trvalý pobyt. Takové osoby prokazují bezúhonnost stejně jako občané České republiky.

Živnostenský úřad si je oprávněn pro účely posouzení bezúhonnosti vyžádat od soudu opis pravomocného rozhodnutí. Pokud rozhodnutí neobsahuje skutečnosti rozhodné pro posouzení bezúhonnosti, je živnostenský úřad oprávněn nahlížet do těch částí trestního spisu, které tyto skutečnosti obsahují.⁸¹

Pokud již došlo k zahlazení odsouzení podle trestního zákona, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen a tuto osobu je třeba považovat pro oblast živnostenského podnikání za bezúhonnou.⁸²

Zvláštními podmínkami provozování živnosti jsou odborná nebo jiná způsobilost, pokud je živnostenský zákon nebo zvláštní předpisy vyžadují.

Odbornou způsobilostí je třeba rozumět především kvalifikační předpoklady pro výkon živnosti stanovené zákonem a praxe, jinou způsobilostí pak hlavně zvláštní spolehlivost vyžadovaná u koncesovaných živností.

Nesplnění podmínky odborné způsobilosti lze nahradit tím, že podnikatel ustanoví odpovědného zástupce, který bude obecné i zvláštní podmínky provozování živnosti splňovat. Podmínku zvláštní spolehlivosti u koncesovaných živností však ustanovením odpovědného zástupce nahradit nelze.

Zvláštní podmínky provozování živnosti nemusí být splněny u všech druhů živností, ale jen tam, kde to stanoví zákon. Jedná se konkrétně o živnosti řemeslné, živnosti vázané a živnosti koncesované. Zvláštní podmínky se nevyžadují u živností volných.⁸³

⁸¹ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: *Všeobecné podmínky provozování živnosti §6.* [online]. [cit. 2015-05-28]. Dostupné z:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/cast1.aspx>

⁸² HORÁLEK, V. *Živnostenský zákon*. Praha: Prospektrum, 1998. ISBN 80-7175-075-1.

⁸³ KONOPIK, E., HORÁK, J., OŽANA, J. *Problematika hospodářských subjektů v zemích s vyspělou tržní ekonomikou*, vydala Československá obchodní a průmyslová komora, Praha, rok 1990, 152 str., ISBN 80-7003-084-4

5.2 Překážky provozování živnosti

Přesto, že podnikatel bude splňovat všeobecné a v případech stanovených zákonem zvláštní podmínky provozování živnosti, nezíská živnostenské oprávnění, pokud je u něho dána překážka provozování živnosti (srov. § 8 ŽZ).

Zákon upravuje dva druhy překážek provozování živnosti:

- překážky soukromoprávní,
- překážky veřejnoprávní.

Překážka provozování živnosti soukromoprávní povahy

Živnost nemůže provozovat fyzická a právnická osoba, na jejíž majetek byl prohlášen konkurz, pokud bylo soudem zároveň rozhodnuto, že provozování podniku musí být ukončeno, a to po dobu tří let poté, co soud zrušil konkurz proto, že bylo splněno rozvrhové usnesení nebo že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkurzu.⁸⁴

Živnost nemůže provozovat také osoba, vůči níž bylo v této době navrženo prohlášení konkurzu, návrh však byl zamítnut pro nedostatek majetku dostačujícího alespoň k úhradě nákladů řízení.⁸⁵

Živnostenský úřad může soukromoprávní překážku provozování živnosti prominout, pokud hospodářské poměry osoby a její chování nasvědčují tomu, že bude při provozování živnosti řádně plnit své závazky. Může se tak stát např. tehdy, když po

⁸⁴ Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ ZÁKON O ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ, Aktualizace k zákonům I/2013, vyd. Poradce, s. r. o. , Český Těšín, ISSN 7802-8322.

ukončení konkurzu zdědí osoba, na jejíž majetek byl konkurz ukončen, nějaký jiný majetek použitelný k podnikání.⁸⁶

Možnost prominout překážku provozování živnosti se však netýká obchodních společností a družstev, protože podle obchodního zákoníku se tyto právnické osoby zamítnutím návrhu na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku zrušují.⁸⁷

Překážka provozování živnosti veřejnoprávní povahy

Živnost nemůže provozovat fyzická osoba, které byl uložen soudem nebo správním orgánem zákaz činnosti, týkající se provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru, a to po dobu, kdy zákaz trvá.

Za spáchaný trestný čin lze uložit trest zákazu činnosti na dobu jednoho roku až deseti let a za přestupek lze uložit sankci zákazu činnosti nejdéle na dobu dvou let.

5.3 Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují podnikatelé, kteří provozují živnost, a některé údaje o nich. Rejstřík vedou živnostenské úřady pro podnikatele, kteří mají v jejich územním obvodu sídlo, bydliště, zahraniční osoby pobyt, místo podnikání nebo organizační složku podniku umístěnou na území České republiky.

Do živnostenského rejstříku se musí zapisovat následující skutečnosti:

U fyzické osoby - jméno, příjmení, státní občanství, bydliště, u zahraniční fyzické osoby též místo pobytu v ČR, pokud byl povolen, rodné číslo, bylo-li přiděleno, jinak datum narození, identifikační číslo, popřípadě obchodní firma a místo podnikání; u odpovědného zástupce jméno, příjmení, státní občanství, bydliště nebo pobyt na

⁸⁶ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁷ Vládní návrh zákona ze dne 1991 O ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ (Živnostenský zákon). Praha: Prospektrum, 1991, s.106. ISBN 80-85431-14-9.

území ČR, rodné číslo, bylo-li přiděleno, jinak datum narození, u vedoucího organizační složky podniku umístěné v ČR jméno, příjmení, státní občanství, bydliště nebo pobyt na území ČR, rodné číslo, bylo-li přiděleno, jinak datum narození,

U právnické osoby - obchodní firma nebo název, sídlo, identifikační číslo a u fyzických osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy; u odpovědného zástupce a u vedoucího organizační složky podniku zahraniční osoby jméno, příjmení, státní občanství, bydliště nebo pobyt na území ČR, rodné číslo, bylo-li přiděleno, jinak datum narození a dále adresa organizační složky podniku umístěné v ČR.⁸⁸

U odpovědného zástupce jméno, příjmení, státní občanství, bydliště nebo pobyt na území České republiky, rodné číslo, pokud bylo přiděleno, jinak datum narození,

U zahraniční osoby údaje týkající se organizační složky podniku umístěné v České republice a osobní údaje týkající se jejího vedoucího,

a dále se zapisují: předmět podnikání, druh živnosti, provozovna nebo provozovny, pokud byly zřízeny, doba platnosti živnostenského listu nebo koncesní listiny, datum vzniku živnostenského oprávnění, datum zahájení provozování živnosti, datum pozastavení nebo přerušování provozování živnosti, datum zániku živnostenského oprávnění, provozování živnosti průmyslovým způsobem, prohlášení a zrušení konkurzu, vstup právnické osoby do likvidace, překážky provozování živnosti podle § 8 ŽZ, přehled o uložených pokutách včetně sankčních opatření uložených jinými správními orgány v souvislosti s podnikáním, další doplňující údaje oznámené podnikatelem, které charakterizují jeho podnikatelskou činnost.

Údaje uvedené ve veřejné části rejstříku Živnostenský úřad ČR zveřejňuje v elektronické podobě způsobem, který umožňuje dálkový přístup k těmto údajům.

V této části může do rejstříku nahlížet každý a pořizovat z něj výpisy či opisy. Na požádání lze z veřejné části vydat úřední opis, výpis nebo potvrzení o určitém zápisu, popřípadě potvrzení o tom, že v rejstříku určitý zápis není.

⁸⁸ Tamtéž.

V ostatních částech je rejstřík neveřejný. Do této části může nahlížet a pořizovat si z něj výpisy či opisy jen ta osoba, která osvědčí právní zájem.

Údaje živnostenských rejstříků jsou vedeny v informačním systému ústřední evidence podnikatelů. Správcem je Živnostenský úřad ČR a provozovateli v působnosti svých správních obvodů jsou živnostenské úřady. Živnostenský úřad ČR do tohoto informačního systému zapisuje i údaje statistického a evidenčního charakteru, které souvisejí s provozováním živnosti. Za tímto účelem mohou být sdružovány informace a údaje z jiných informačních systémů a registrů.⁸⁹

⁸⁹ ŠVARC, Z. a kol. *Základy obchodního práva*. Praha: Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-51-2.

ZÁVĚR

Smyslem závěrečné části této práce je po předchozím výkladu provést shrnutí a zhodnocení současné právní úpravy živnostenských úřadů a živnostenského podnikání jako celku a blíže specifikovat živnostenské úřady a jejich působnost na území České republiky. Text je rozdělen do pěti základních kapitol, které se této problematice velmi detailně věnují. Mezi nejdůležitější právní předpis zde patří nejenom živnostenský zákon, ale především také zákon o živnostenských úřadech. První kapitola je zaměřena na charakteristiku živnostenského úřadu spolu s právní úpravou a historickým vývojem živnostenského práva a má za úkol nastínit změny, které zde v posledních letech nastaly. Ve druhé kapitole detailně rozepisují soustavu živnostenských úřadů a jejich činnost. Za stěžejní kapitolu je možné považovat kapitolu třetí, která vypovídá o působnosti živnostenského úřadu v České republice a o kontaktních místech veřejné správy. Čtvrtá kapitola blíže specifikuje kontroly a sankce živnostenského úřadu, přičemž je zde zmíněna problematika neoprávněného podnikání, porušení dalších ustanovení a výkonu živnostenské kontroly. V poslední kapitole se zabývám živnostenským oprávněním a rozebírám zde především podmínky a překážky provozování živnosti, které jsou nedílnou součástí podnikání každé osoby. Dále je tato kapitola vyhrazena pro živnostenský rejstřík, který je veřejnou listinou, kde jsou zapsány údaje o podnikatelích.

Celá oblast živnostenského podnikání prošla od doby svého opětovného začlenění do našeho právního systému po listopadu 1989 značným vývojem. Živnostenským podnikáním neboli živností se rozumí jakákoliv podnikatelská činnost, pokud není zákonem zakázána a pokud nepředstavuje některou ze specializovaných činností, vyloučených zákonem ze živnostenského podnikání. Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem. Podmínky a náležitosti, které musí každá osoba splnit k tomu, aby její činnost byla oprávněným podnikáním podle českého právního řádu, obsahuje zákon o živnostenském podnikání.

Živnostenské právo má v České republice stopadesátiletou tradici. Jedná se o právní úpravu, kterou stát zajišťuje osobám, fyzickým i právnickým, rovné právo provozovat konkrétně vymezené činnosti při splnění předem definovaných podmínek. Toto právo je nutné chápat jako veřejnoprávní, jehož obsahem je možnost fyzických a právnických osob podnikat za podmínek a v rozsahu uvedeném v zákoně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1) Monografie

BABŠICKÁ, V. *Živnostenský zákon s komentářem*. Praha: Polygon, 2000. ISBN 80-7273-077-8.

BREJCHA, V. *Živnost a odborná praxe*. 1. vydání. Plzeň: C. H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-291-8.

ČERNÁ, S. a kol. *Sbírka příkladů z obchodního práva*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-378-2.

HORÁLEK, V. *Živnostenský zákon*. Praha: Prospektrum. ISBN 80-7175-075-1.

HORIZINKOVÁ, E., URBAN, V. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící s komentářem*. Praha: Linde, 2006. s. 9. ISBN 80-7201-632-6.

HORIZINKOVÁ, E. *Živnostenský zákon v praxi: 2010/2011*. Olomouc: ANAG, 2010, sv. Právo (ANAG). ISBN 9788072636150.

KONOPIK, E., HORÁK, J., OŽANA, J. *Problematika hospodářských subjektů v zemích s vyspělou tržní ekonomikou*, Praha: Československá obchodní a průmyslová komora, 1990. s. 152. ISBN 80-7003-084-4.

MERIČKOVÁ, M., KLIMEŠ, F., URBAN, V. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící*. 1. vydání. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-7201-031-X.

NOVOTNÝ, S. *Živnostenské podnikání v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2005. s. 201. ISBN 978-80-7452-000-6.

PRŮCHA, P. *Živnostenské oprávnění*. Brno: Masarykova univerzita, 1997. ISBN 80-210-1656-6.

PRŮCHA, P. *Živnostenské právo*. 1. vydání. Brno: MU, 2005. s. 14. ISBN 80-210-3778-4.

ŠTĚPÁNOVÁ, S. *Zakládáme a provozujeme živnost : podnikání podle živnostenského zákona*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1735-4.

ŠIŠKEOVÁ, S. *Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 110. ISBN 978-80-7357-527-4.

ŠVARC, Z. a kol. *Základy obchodního práva*. Praha: Aleš Čeněk, 2005, ISBN 80-86898-51-2.

2) Právní předpisy

Vládní návrh zákona ze dne 1991 O ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ (Živnostenský zákon). Praha: Prospektrum, 1991, s. 106. ISBN 80-85431-14-9.

ZÁKON O ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ, Aktualizace k zákonům I/2013. Český Těšín: Poradce. ISSN 7802-8322.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání: *Živnostenský zákon*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991.

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole: *Zákon o kontrole (kontrolní řád)*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012.

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991.

3) Elektronická monografie

Czech POINT - kontaktní místa veřejné správy. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-czech-point-kontaktmi-mista-verejne-spravy.aspx>

Historický vývoj právní úpravy živnostenského podnikání. *České podnikání* [online]. 2010 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

IS evidence obyvatel, ISEO. *Egonov* [online]. 2009 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.egonov.cz/seznamy/slovnicek/is-evidence-obyvatel_6.html

Jak probíhá živnostenská kontrola?. *Praha: Oficiální stránky* [online]. 2013 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.praha1.cz/cps/odbory-a-oddeleni-3414.html>

Krajský živnostenský úřad: Jaké má pravomoci?. *Ihned.cz* [online]. 2004 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-15015300-krajsky-zivnostensky-urad-jake-ma-pravomoci>

Ministerstvo vnitra spustilo CzechPOINT@home. *Zpravodajství o ISVS* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/ministerstvo-vnitra-spustilo-czechpointhome/>

Neoprávněné podnikání. *Ipodnikatel* [online]. 2011 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/neopravnene-podnikani-je-zavazny-prestupek-proti-zivnostenskemu-zakonu/Strana-2.html>

Organizace výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání. *Rožnov pod Radhoštěm: Oficiální stránky města* [online]. 2010 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.roznov.cz/odbory/zivnostensky/organizace_vykonu_statni_spravy_v_oblasti_zivnostenskeho_podnikani.doc

Postup podnikatele a živnostenského úřadu při živnostenské kontrole a námitkovém řízení. *Zlínský kraj* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/postup-podnikatele-a-zivnostenskeho-uradu-pri-zivnostenske-kontrole-a-namitkovem-rizeni-cl-839.html>

Práva a povinnosti podnikatelů dle živnostenského zákona, funkce centrálního registračního místa – crm. *Město Hodonín* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.hodonin.eu/prava-a-povinnosti-podnikatelu-dle-zivnostenskeho-zakona-funkce-centralniho-registracniho-mista-crm/d-1042312/p1=47635#_1.Jak%C3%A9 Jsou povinnosti

Úprava živnostenského podnikání po roce 1989. *České podnikání* [online]. 2010 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/uprava-zivnostenskeho-podnikani-po-roce-1989/>

Založení živnosti. *Ipodnikatel.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/vime-kde-vam-zodpovi-vsechny-vase-dotazy-o-zalozeni-zivnosti.html>

Živnostenské právo. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: fch.upol.cz/skripta/pmv/IX.doc

Živnostenské právo. *Univerzita Palackého v Olomouci: Skripta* [online]. 2012 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://fch.upol.cz/skripta/pmv/IX.doc>

Živnostenské úřady. *Sagit* [online]. 2012 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=155&typ=r&levelid=SP_553.HTM

Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut. Klášterecký, J. *Živnostenský úřad - pravomoci a udílení pokut* [online]. 2006 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zivnostensky-urad-pravomoci-a-udileni-pokut/>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

SCHÉMA Č. 1 - ZJEDNODUŠENÉ SCHÉMA VÝKONU STÁTNÍ SPRÁVY
SCHÉMA Č. 2 – STRUKTURA CZECH POINT

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Filip Petržilka

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: kombinované

Název práce: Živnostenské úřady, jejich soustava a působnost

Rok: 2016

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů české literatury a pramenů: 19

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 16

Vedoucí práce: PaedDr. Slavomír Novotný Ph.D.